

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Ing. Michala Hocka, Ph.D. a soudců JUDr. Zdeňky Šindelářové a JUDr. Víta Jaška ve věci

žalobkyně: **CETIN a.s.**, IČO 040 84 063
sídlem Českomoravská 2510/19, Libeň, 190 00 Praha 9
zastoupené advokátem Mgr. Ladislavem Černým
sídlem Jaselská 193/10, 602 00 Brno

za účasti: 1. **Česká republika - Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových**, IČO 697 97 111
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00, Nové Město, Praha 2

2. **Česká republika - Státní pozemkový úřad**, IČO 013 12 774
sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00, Žižkov, Praha 3

o žalobě dle části páté o. s. ř.

o odvolání účastníka 2) proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 9. 2023, č. j. 83 C 7/2023-42

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě se v celém rozsahu **potvrzuje**, přičemž odstavec I. výroku se potvrzuje v tomto správném znění:

„Povoluje se vklad služebnosti ve prospěch žalobkyně na dobu neurčitou k pozemkům parc. č. 2495/1 a parc. č. 653 v k. ú. Čermná ve Slezsku, a to:

Shodu s prvopisem potvrzuje Martin Vymlátil.

- zřizovat a provozovat podzemní vedení veřejné komunikační sítě včetně vytyčovacích bodů a souvisejících elektronických komunikačních zařízení, přetínat tyto pozemky vodiči a zřizovat v nich vedení veřejné komunikační sítě, jakož i související elektrické přípojky,
- vstupovat a vjíždět v nezbytně nutném rozsahu při projektování, zřizování, provozu, opravách, změnách, modernizaci nebo odstraňování vedení veřejné komunikační sítě včetně souvisejících elektronických komunikačních zařízení,
- provádět nezbytné úpravy půdy a jejího porostu, zvláště odstraňovat a oklešťovat stromoví překážející veřejné komunikační síti,

a to v rozsahu dle geometrického plánu č. 448-5/2023 vyhotoveného společností LYGED s.r.o., na základě územního rozhodnutí Městského úřadu Vítkov, odboru výstavby, územního plánování a životního prostředí ze dne 9. 3. 2022, sp. zn. OVÚPŽP 2776/2021/Or, č. j. MUVI 6013/2022, které nabylo právní moci dne 6. 4. 2022.“

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Shora označeným rozsudkem krajský soud povolil vklad služebnosti k pozemkům parc. č. 2495/1 a parc. č. 653 v k. ú. Čermná ve Slezsku v rozsahu dle geometrického plánu č. 448-5/2023 ze dne 11. 1. 2023 na základě územního rozhodnutí Městského úřadu Vítkov, odboru výstavby, územního plánování a životního prostředí ze dne 9. 3. 2022, sp. zn. OVÚPŽP 2776/2021/Or, č. j. MUVI 6013/2022, které nabylo právní moci 6. 4. 2022 (odstavec I. výroku), současně tímto rozsudkem nahradil rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště Opava ze dne 29. 5. 2023, č. j. V-2840/2023-806-8 (odstavec II. výroku), a o nákladech soudního řízení rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu (odstavec III. výroku).

2. Soud prvního stupně po skutkové stránce zjistil, že žalobkyně de iure vznikla zápisem do obchodním rejstříku dne 1. 6. 2015 s předmětem podnikání (mezi dalším také) výkon komunikačních činností na území České republiky. Vlastníkem pozemku parc. č. 2495/1, ostatní plocha v k. ú. Čermná ve Slezsku je Česká republika s právem hospodařit s majetkem státu - Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových. Vlastníkem pozemku parc. č. 653, trvalý travní porost v k. ú. Čermná ve Slezsku je Česká republika s právem hospodařit s tímto majetkem Státním pozemkovým úřadem. Rozhodnutím Městského úřadu Vítkov, odboru výstavby, územního plánování a životního prostředí ze dne 9. 3. 2022, č. j. MUVI 6013/2022, které nabylo právní moci dne 6. 4. 2022 a je vykonatelným, bylo rozhodnuto o umístění stavby technické infrastruktury - podzemní veřejná komunikační síť v Čermné ve Slezsku pod názvem „FTTC VITK843 - Čermná ve Slezsku“, tj. stavby na pozemcích parc. č. 653, 2495/1, 2529 a 2541 v k. ú. Čermná ve Slezsku, a to k návrhu žalobkyně. Osvědčením Českého telekomunikačního úřadu, odboru kontroly ze dne 13. 4. 2022 č. 3987/6 krajský soud zjistil, že žalobkyně je oprávněna k výkonu zde uvedených komunikačních činností v rozsahu ustanovení § 79 a § 104 zákona č.127/2005 Sb., o elektronických komunikacích (dále jen zákon o elektronických komunikacích). Z geometrického plánu vyhotoveného zeměměřickým inženýrem Ing. Milanem Lyčkou ze dne 11. 1. 2023, k jehož ověření došlo Katastrálním úřadem pro Moravskoslezský kraj, Katastrálním pracovištěm Opava dne 16. 1. 2023, byl krajským soudem zjištěn průběh stavby na pozemcích parc. č. 653, 2495/1, 2529 a 2541 v k. ú. Čermná ve Slezsku. Žalobkyně na pozemku parc. č. 653 (zapsanému na LV č. 10002) a na pozemku parc. č. 2495/1 (zapsanému na LV č. 60000) pro k. ú. Čermná ve Slezsku provedla a dokončila stavbu podzemního vedení veřejné komunikační sítě povolenou územním rozhodnutím Městského úřadu Vítkov ze dne 9. 3. 2022, č. j. MUVI 6013/2022.

3. Následně se žalobkyně návrhem ze dne 17. 4. 2023 /kterým za další účastníky vkladového řízení označila účastníky 1) a 2)/ domáhala vkladu práva služebnosti dle ustanovení § 104a odst. 1 a 2

zákona o elektronických komunikacích, týkající se pozemků parc. č. 653 a parc. č. 2495/1 v k. ú. Čermná ve Slezsku, a to v rozsahu geometrického plánu č. 448-5/2023 ze dne 11. 1. 2023. Žalobkyně za přílohy k návrhu na vklad označila a doložila Územní rozhodnutí Městského úřadu Vítkov č. j. MUVI 6013/2022 ze dne 9. 3. 2022, prohlášení žalobkyně o dokončení stavby ze dne 17. 4. 2022, osvědčení č. 3987/6 ze dne 13. 4. 2022, kterým bylo potvrzeno, že žalobkyně je podnikatelem zajišťujícím veřejnou komunikační síť a geometrický plán č. 448-5/2023 schválený Katastrálním úřadem pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště Opava (dále jen katastrální úřad), a to dne 16. 1. 2023. Po zahájení vkladového řízení katastrální úřad vydal písemnou informaci o vyznačení plomby ze dne 18. 4. 2023 a v Seznámení se s podklady pro rozhodnutí ze dne 4. 5. 2023 účastníky vkladového řízení informoval o tom, že navrhovaný vklad nelze povolit. Dle katastrálního úřadu lze omezení vlastnického práva k nemovitostem (které lze označit za zákonná věcná břemena) zapsat vkladem doloženým souhlasným prohlášením s náležitostmi podle ustanovení § 66 odst. 2 vyhlášky č. 357/2013 Sb., o katastru nemovitostí (dále jen katastrální vyhláška), přičemž z předložených podkladů má být zřejmým, že svým obsahem navržený vklad neodůvodňují. Následně katastrální úřad rozhodnutím ze dne 29. 5. 2023, č. j. V-2840/2023-806-8 návrh na vklad zamítnul, přičemž odkázal na ustanovení §§ 17 odst. 1 a 18 odst. 1 věty druhé katastrálního zákona a dovodil, že zákonná věcná břemena lze v katastru nemovitostí evidovat, přičemž věcná břemena zřízená na základě zákona mají specifický režim a nesporný veřejnoprávní prvek daný způsobem jejich vzniku a účelem, kterému slouží, a nelze přehlížet, že mají taktéž významný prvek soukromoprávní. Dle katastrálního úřadu omezení vlastnického práva k nemovitostem, které lze označit za zákonná věcná břemena, lze do katastru nemovitostí zapsat vkladem na základě souhlasného prohlášení s náležitostmi podle ustanovení § 66 odst. 2 katastrální vyhlášky. Požadavek podle ustanovení § 17 odst. 1 písm. b) zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (dále jen katastrální zákon), nebyl naplněn, když obsah žalobkyní předložených listin navrhovaný vklad neodůvodňoval. Rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno do datové schránky dne 31. 5. 2023.

4. Krajský soud po právní stránce dovodil, že zákon o elektronických komunikacích v ustanovení § 104a odst. 1 výslovně stanoví, že podnikateli zajišťujícímu veřejnou komunikační síť (žalobkyni) vzniká na základě pravomocného povolení oprávnění zřídit a provozovat na pozemcích ve vlastnictví státu (tedy v případě pozemků parc. č. 2495/1 a parc. č. 653 v k. ú. Čermná ve Slezsku) podzemní vedení veřejné komunikační sítě. Toto oprávnění je služebností váznoucí na pozemcích ve vlastnictví státu na základě pravomocného územního rozhodnutí a výše uvedený zákon v ustanovení § 104a odst. 2 výslovně předpokládá zápis takto popsané služebnosti do katastru nemovitostí po dokončení stavby veřejné komunikační sítě. Návrh na zápis služebnosti do katastru nemovitostí podává podnikatel zajišťující veřejnou komunikační síť. Jde o případ zápisu do katastru nemovitostí, aniž zvláštní zákon určuje listinu, na jejímž základě má být vklad služebnosti do katastru nemovitostí zapsán. Z úpravy oprávnění k užití nemovitosti ve vlastnictví státu pro zřízení a provoz podzemního vedení veřejné komunikační sítě jejím zřizovatelem (§ 104a odst. 1 a 2) lze dovodit, že vkladovou listinou bude pravomocné územní rozhodnutí o umístění stavby podzemní komunikační sítě na označených pozemcích ve vlastnictví státu. Žalobkyně v postavení zřizovatele podzemní komunikační sítě k naplnění zákonných předpokladů pro zápis služebnosti do katastru nemovitostí podle ustanovení § 104a odst. 2 současně doložila, že došlo k dokončení stavby prohlášením ze dne 17. 4. 2023 a geometrickým plánem byl vymezen rozsah, v jakém jsou pozemky ve vlastnictví státu stavbou podzemní komunikační sítě dotčeny.

5. Podle ustanovení § 1262 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále občanský zákoník), platí, že zřizuje-li se služebnost k věci zapsané ve veřejném seznamu na základě jiné právní skutečnosti (oproti zřízení služebnosti právním jednáním), zapíše se do veřejného seznamu služebnost vzniklá na základě jiné právní skutečnosti i v takovém případě. Zápis služebnosti umožňuje ustanovení § 66 odst. 1 písm. d) katastrální vyhlášky. Územní rozhodnutí Městského úřadu Vítkov ze dne 9. 3. 2022 má charakter potvrzení orgánu veřejné moci a splňuje zákonné

náležitosti dle ustanovení § 66 odst. 5 písm. a) až f) této vyhlášky, tedy obsahuje označení orgánu, který rozhodnutí vydal, označení nabyvatele práva - provozovatele stavby podzemní komunikační sítě (žalobkyni), označení pozemků, na nichž byla stavba zřízena (kromě jiných, parc. č. 653 a parc. č. 2495/1 v k. ú. Čermná ve Slezsku), odkaz na právní předpisy, podle kterých došlo ke vzniku oprávnění a právní skutečnosti, které podle obsahu územního rozhodnutí ke vzniku služebnosti vedly. Územní rozhodnutí Městského úřadu Vítkov o umístění stavby podzemní komunikační sítě na pozemcích ve vlastnictví státu je veřejnou listinou a podléhá přezkumu zákonných předpokladů pro zápis služebnosti do katastru nemovitostí jen v omezené míře podle ustanovení § 16 odst. 1 katastrální vyhlášky a ustanovení § 17 odst. 2 katastrálního zákona. Z těchto ustanovení překážku pro zápis služebnosti vkladem do katastru nemovitostí v daném případě soud prvního stupně nedovodil. Občanský zákoník v ustanovení § 1262 odst. 1 a zákon o elektronických komunikacích v ustanovení § 104a odst. 2 zápis služebnosti veřejné komunikační sítě do katastru nemovitostí výslovně předpokládají. Soud prvního stupně proto podle ustanovení § 250j odst. 1 a 2 o. s. ř. rozhodl o povolení vkladu služebnosti k pozemkům parc. č. 2495/1 a parc. č. 653 v k. ú. Čermná ve Slezsku v rozsahu označeného geometrického plánu na základě územního rozhodnutí Městského úřadu Vítkov, odboru výstavby, územního plánování a životního prostředí ze dne 9. 3. 2022, přičemž současně nahradil dotčené rozhodnutí katastrálního úřadu. Výrok o nákladech soudního řízení krajský soud odůvodnil skutečností, že řízení o povolení vkladu nemá charakter kontradiktorního řízení, v němž by účastníci byli ve sporu, a tedy náhrada nákladů řízení a aplikace ustanovení § 142 o. s. ř. je v řízení podle části páté o. s. ř. vyloučena.

6. Proti tomuto rozsudku podal účastník 2) včasné odvolání, kterým se domáhal jeho změny a zamítnutí žaloby. Odvolatel souhlasil s názorem soudu prvního stupně, že zápis věcného břemene vzniklého podle ustanovení § 104a odst. 2 zákona o elektronických komunikacích lze v katastru nemovitostí provést i na základě potvrzení o vzniku, změně nebo zániku práva vydaného orgánem veřejné moci, pokud právo vzniklo, změnilo se nebo zaniklo v důsledku jeho úkonu při výkonu veřejné moci ve smyslu ustanovení § 66 odst. 1 písm. d) katastrální vyhlášky (potvrzení orgánu veřejné moci). Odvolatel se však neztotožnil se závěrem krajského soudu, dle kterého předložené územní rozhodnutí lze za takové potvrzení považovat, a to z důvodu, že neobsahuje náležitosti stanovené v ustanovení § 66 odst. 5 katastrální vyhlášky, zejména označení práva, které podle potvrzení vzniklo (a které by se tedy mělo zapisovat do katastru nemovitostí) a dokonce ani označení nabyvatele tohoto práva. Územní rozhodnutí vznik věcného břemene nijak nepotvrzuje, o jeho vzniku zde není jediná zmínka, a neobsahuje ani žádný odkaz na zákon o elektronických komunikacích, ze kterého by byla alespoň zřejmá určitá souvislost stavby, o které bylo uvedeným územním rozhodnutím rozhodováno dle ustanovení § 104a odst. 2 zákona o elektronických komunikacích. Územní rozhodnutí totiž řeší pouze podmínky umístění stavby „FTTC VITK843 - Čermná ve Slezsku“. Navrhovaný vklad musí být odůvodněn obsahem vkladové listiny. V obsahu územního rozhodnutí však nelze shledat nic, co by mohlo odůvodnit jakýkoliv zápis do katastru nemovitostí. Skutečnosti, které žalobkyně požaduje do katastru zapsat, totiž vyplývají ze zákona, nikoliv z obsahu předloženého rozhodnutí. Není proto správný závěr soudu prvního stupně, že za potvrzení o vzniku práva, kterým je služebnost, lze považovat dokument, který existenci předmětné (resp. jakékoliv) služebnosti vůbec nezmiňuje.

7. Odvolatel dále dovozoval, že katastrální úřady v souladu s ustanovením § 7 odst. 1 katastrálního zákona provádějí zápisy do katastru na základě listin, přičemž jim při zápisu, změně, promlčení a výmazu práva není svěřena pravomoc provádět dokazování a zjišťovat, zda zapisované právo skutečně vzniklo, přičemž katastrální úřady jsou oprávněny pouze zkoumat, zda listina předložená k zápisu zánik, resp. vznik, změnu nebo promlčení práva dokládá. Katastrální úřady mají určitou míru interpretační povinnosti, která se však vztahuje k interpretaci obsahu listiny předložené k zápisu do katastru nemovitostí, a nikoliv k faktickému dokazování, zda určité právo, které se má v katastru evidovat, vzniklo. Dle odvolatele je proto nezbytným, aby předložená vkladová listina sama o sobě, bez nutnosti toho, aby katastrální úřad prováděl další dokazování, zjišťování či úvahy

o pravděpodobnosti toho, zda nastaly určité skutečnosti, vznik práva dokládala. V posuzovaném případě s ohledem na to, že ve vkladové listině zcela absentovaly základní informace nezbytné pro zápis služebnosti do katastru nemovitostí, by se však zcela nepochybně jednalo o provádění dokazování katastrálním úřadem nad rámec jeho interpretační povinnosti. Z tohoto důvodu lze postup katastrálního úřadu, který návrh na vklad podle ustanovení § 18 odst. 1 katastrálního zákona zamítl, považovat za správný. Pokud by v daném případě katastrální úřad vklad provedl, neprováděl by jej na základě předložených listin, ale na základě vlastní úvahy o tom, že právo vzniklo, neboť byly splněny podmínky zákona. Tím by se fakticky postavil do role orgánu rozhodujícího o tom, že právo vzniklo, což katastrálnímu úřadu zásadně nepřísluší, neboť i podle ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu katastrální úřad není nadán pravomocí rozhodovat o existenci či o rozsahu vlastnického práva k nemovitostem.

8. Odvolatel současně dovozoval, že soud se má v probíhajícím řízení v souladu s ustanovením § 250b odst. 3 o. s. ř. věcí zabývat pouze v takovém rozsahu, v němž k tomu byl oprávněn správní orgán. Soud, který na základě podané žaloby podle části páté o. s. ř. rozhoduje ve věci vkladu práva do katastru nemovitostí, se může věcí zabývat jen v rámci těch zákonných hmotněprávních limitů, jež jsou stanoveny pro rozhodnutí samotnému katastrálnímu úřadu. Soud prvního stupně při svém rozhodování o nahrazení rozhodnutí příslušného katastrálního úřadu o povolení vkladu věcného břemene překročil rozsah interpretační povinnosti obsahu předložené listiny, tedy z územního rozhodnutí, které neobsahuje jedinou zmínku o věcném břemeni, natož údaje nezbytné pro jeho zápis do katastru nemovitostí, dovodil jeho vznik, rozsah i osobu oprávněnou.

9. Žalobkyně se k podanému odvolání vyjádřila tak, že toto je nedůvodné, napadený rozsudek věcně správný a navrhla jeho potvrzení. Žalobkyně poukázala na skutečnost, že odvolatel na jednu stranu ve svém vyjádření ze dne 29. 8. 2023 sdělil, že žalobkyně splnila zákonné předpoklady pro zápis věcného břemene do katastru nemovitostí, aby následně v odvolacím řízení naopak uvedl, že žalobkyně zákonné předpoklady pro zápis věcného břemena do katastru nemovitostí nesplnila. Odvolatel na jednu stranu konstatuje, že katastrálnímu úřadu zásadně nepřísluší na základě vlastní úvahy rozhodovat o tom, zda právo vzniklo, protože byly splněny podmínky zákona, a na druhou stranu pravomoc rozhodovat o tom, zda právo vzniklo přisuzuje jinému orgánu veřejné moci, bez jeho bližšího určení (snad stavebnímu úřadu), který by sám, na základě vlastní úvahy měl rozhodnout o tom, zda právo vzniklo, protože byly splněny podmínky zákona a o rozhodnutí vydat samostatné potvrzení.

10. Žalobkyně měla za to, že věcná břemena vzniklá ze zákona, v daném případě dle ustanovení § 104a odst. 1 zákona o elektronických komunikacích, mají být zapsána do katastru nemovitostí, jak určuje zákon. Žalobkyně splnila zákonné předpoklady pro zápis věcného břemene do katastru nemovitostí, a nic na tom nemění skutečnost, že předpis nižší právní síly - katastrální vyhláška - v ustanovení § 66 s aplikací ustanovení § 104a zákona o elektronických komunikacích nepočítá. Katastrální úřad jako správní orgán provádějící zápisy do katastru nemovitostí je právě tím speciálním správním orgánem, který má, resp. musí mít, určitou potřebnou míru interpretační povinnosti vztahující se jak k obsahu listin předložených k zápisu do katastru nemovitostí, tak k tomu, že právo vzniklo, protože byly splněny podmínky zákona, a ve stejném rozsahu má mít tuto interpretační povinnost i soud, který na základě podané žaloby rozhoduje ve věci vkladu práva podle části páté o. s. ř. Stavební úřad není tím správním orgánem, který by měl oprávnění na základě vlastní úvahy určit, že právo věcného břemene vzniklo, protože byly splněny podmínky zákona, a vydat o tom dodatečně samostatné potvrzení. Stavebnímu úřadu (ani žádnému dalšímu správnímu orgánu) toto není zákonem výslovně povoleno.

11. Účastník 1) se k podanému odvolání vyjádřil tak, že napadený rozsudek je věcně správný a odvolání nedůvodné. Zákon o elektronických komunikacích v ustanovení § 104a odst. 2 stanoví, na základě jaké právní skutečnosti služebnost ve vztahu k jednotlivým pozemkům ve vlastnictví státu dotčeným stavbou veřejné komunikační sítě vzniká nezávisle na zápisu do katastru nemovitostí, přičemž takto se děje na základě pravomocného územního rozhodnutí, či územního souhlasu.

Jedná se tedy o situaci, kdy zákon stanoví listinu, na jejímž základě ke vzniku práv odpovídajících služebnosti ve vztahu k jednotlivým pozemkům ve vlastnictví státu dochází a není tak důvod pro aplikaci ustanovení § 66 odst. 1 katastrální vyhlášky, které se použije v případech, kdy zákon stanoví, že právo zapisované do katastru vzniká, mění se nebo zaniká na základě určité právní skutečnosti nezávisle na zápisu do katastru, anebo se promlčuje, ale nestanoví listinu, na jejímž základě se tato změna zapíše do katastru, ani listinu, která tuto změnu potvrzuje, nebo listinu, na jejímž základě k takové změně dochází, případně pro tuto listinu nestanoví náležitosti potřebné pro zápis do katastru.

12. Odvolací soud poté, co dovodil, že odvolání je přípustné, podané včas, oprávněnou osobou, obsahuje náležitosti stanovené v ustanovení § 205 odst. 1 o. s. ř. a odvolací důvod dle ustanovení § 205 odst. 2 o. s. ř., přezkoumal rozhodnutí soudu prvního stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 206, § 212, § 212a o. s. ř.), a to při odvolacím jednání (ustanovení § 214 odst. 1 o. s. ř.), a poté dospěl k závěru, že odvolání účastníka 2) není důvodné.
13. Odvolací soud předně uvádí, že vady řízení, k nimž odvolací soud musí přihlédnout z úřední činnosti (§ 212a odst. 5 o. s. ř.), nejsou odvolatelem namítány a vady uvedené v ustanovení § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř. z obsahu spisu nevyplývají. Jiné vady řízení, k nimž odvolací soud, pokud by je zjistil, musí přihlédnout, jen když by mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 212a odst. 5 věta druhá o. s. ř.), rovněž z obsahu spisu nevyplývají.
14. Z obsahu spisu ve vztahu k podanému odvolání a napadenému rozsudku soudu prvního stupně vyplývá, že žalobkyně se žalobou podanou u krajského soudu dne 30. 6. 2023 (ve znění jejího upřesnění u jednání konaném dne 25. 9. 2023) domáhala změny a nahrazení rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště Opava ze dne 29. 5. 2023, č. j. V-2840/2023-806-8 tak, že bude v její prospěch dle návrhu povolen vklad služebnosti k pozemkům parc. č. 2495/1 a parc. č. 653 v k. ú. Čermná ve Slezsku v rozsahu dle geometrického plánu č. 448-5/2023, a to na základě územního rozhodnutí Městského úřadu Vítkov, odboru výstavby, územního plánování a životního prostředí ze dne 9. 3. 2022, sp. zn. OVÚPŽP 2776/2021/Or, č. j. MUVI 6013/2022, které nabylo právní moci 6. 4. 2022. Žalobkyně svůj žalobní nárok odůvodnila tím, že je podnikatelem zajišťujícím veřejnou komunikační síť, který oznámil podnikání podle ustanovení § 8 odst. 2 zákona o elektronických komunikacích, přičemž účastníci 1) a 2) jsou organizační složkou státu, které mají právo hospodařit s pozemkem p. č. 2495/1 a p. č. 653 v katastrálním území Čermná ve Slezsku, který je ve vlastnictví České republiky. Městský úřad Vítkov, Odbor výstavby, územního plánování a životního prostředí, vydal dne 9. 3. 2022 územní rozhodnutí, sp. zn. OVÚPŽP 2776/2021/Or, č. j. MUVI-6013/2022, které nabylo právní moci dne 6. 4. 2022. V tomuto územním rozhodnutí bylo rozhodnuto o umístění stavby žalobkyně - podzemní vedení veřejné komunikační sítě - nazvané „FTTC VITK843 - Čermná ve Slezsku“ na shora uvedených pozemcích. Právní mocí dotčeného územního rozhodnutí, ke dni nabytí jeho právní moci, vznikla pro umístění a provozování této stavby (jako stavby trvalé) časově neomezená služebnost k pozemkům, a to dle ustanovení § 104a odst. 1 a 2 zákona o elektronických komunikacích.
15. Žalobkyně následně podala u katastrálního úřadu ve smyslu ustanovení § 104a odst. 2 věty třetí zákona o elektronických komunikacích dne 17. 4. 2023 návrh na vklad služebnosti do katastru nemovitostí, ve kterém řádně uvedla všechny rozhodné skutečnosti a obsahové náležitosti, uvedla údaje o účastnících řízení, označila práva, která mají být k pozemkům do katastru nemovitostí zapsána a předložila vkladovou listinu dle ustanovení § 15 odst. 1 písm. a) zákona o katastru nemovitostí, kterou je pravomocné územní rozhodnutí a předložila další listiny dle ustanovené § 15 odst. 1 písm. d) katastrálního zákona, kterými jsou 1) osvědčení č. 3987/6 Českého telekomunikačního úřadu ze dne 13. 4. 2022 a 2) geometricky plán č. 448-5/2023 vyhotovený společností LYGED s.r.o., se sídlem Nám. Svatopluka Čecha, Ostrava a 3) Prohlášení žalobkyně o dokončení stavby ze dne 17. 4. 2023. Katastrální úřad však podaný návrh zamítl, když dovodil, že zákonná věcná břemena lze zapsat do katastru nemovitostí vkladem na základě souhlasného

prohlášení s náležitostmi dle ustanovení § 66 odst. 2 katastrální vyhlášky, přičemž katastrální úřad dospěl k závěru, že není naplněn požadavek ustanovení § 17 odst. 1 písm. b) katastrálního zákona, tj. že obsah předložené listiny neodůvodňuje navrhovaný vklad. Žalobkyně s uvedeným závěrem katastrálního úřadu nesouhlasila, neboť zákonné služebnosti na předmětných pozemcích vznikly na základě vydaného územního rozhodnutí ke dni nabytí právní moci, a to přímo ze zákona o elektronických komunikacích, nikoliv právním jednáním. Z tohoto důvodu proto listinou, na základě které mají být zákonné služebnosti zapsány, nemůže být souhlasné prohlášení s náležitostmi podle ustanovení § 66 odst. 2 katastrální vyhlášky. Žalobkyně měla za to, že listinou, na základě které mají být zákonné služebnosti zapsány, je vkladová listina dle ustanovení § 15 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona, tedy územní rozhodnutí, geometrický plán s vyznačením části pozemků, ke kterým zákonné služebnosti vznikly dle ustanovení § 7 odst. 3 katastrálního zákona, prohlášení ve smyslu ustanovení § 104a odst. 2 věty třetí zákona o elektronických komunikacích, a osvědčení, přičemž na základě těchto podkladů je možné návrh na vklad zákonné služebnosti povolit.

16. Katastrální úřad se k podané žalobě vyjádřil tak, že zákonná věcná břemena lze v katastru nemovitostí evidovat, přičemž tuto skutečnost katastrální úřad nerozporuje. Věcná břemena zřízena na základě zákona sice mají specifický režim a nesporný veřejnoprávní prvek daný způsobem jejich vzniku a účelem, kterému slouží, nelze však přehlížet, že mají i významný prvek soukromoprávní. V současné době omezení vlastnického práva k nemovitostem, která lze označit za zákonná věcná břemena, lze zapsat do katastru nemovitostí vkladem na základě souhlasného prohlášení s náležitostmi podle ustanovení § 66 odst. 2 katastrální vyhlášky. Výše uvedené se vztahuje výhradně na ta veřejnoprávní omezení, která byla zákonodárcem výslovně označena jako věcná břemena. Ostatní veřejnoprávní omezení vlastnických práv uložená právními předpisy, která nejsou označena jako věcná břemena, se do katastru nemovitostí nezapisují. V ustanovení § 104a odst. 1 zákona o elektronických komunikacích se nestanoví žádný druh listiny pro zápis do veřejného seznamu, obsahuje pouze skutečnost, že na základě tohoto ustanovení právo vzniká. Způsob zápisu v katastru upravuje právě katastrální vyhláška v ustanovení § 66 pro ty právní skutečnosti, pro které zákon nepředepisuje konkrétní listinu.

17. Další účastník 1) se k podané žalobě vyjádřil tak, že tato je nedůvodná a navrhl zamítnutí žaloby. Předmětná služebnost nevznikla jako přímý následek územního rozhodnutí, ale jako následek, který s územním rozhodnutím spojuje zákon o elektronických komunikacích. Nejedná se o služebnost zřízenou rozhodnutím orgánu veřejné moci na základě výslovné opory v zákoně, ale o služebnost, jejíž obsah je určen zákonnou úpravou (ustanovením § 104a odst. 1 zákona o elektronických komunikacích). Na pravomocné územní rozhodnutí nelze nahlížet jako na rozhodnutí o zřízení služebnosti, které je vkladovou listinou podle ustanovení § 15 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona. Zákon o elektronických komunikacích v ustanovení § 104a odst. 2 stanoví, na základě jaké právní skutečnosti služebnost ve vztahu k jednotlivým pozemkům ve vlastnictví státu dotčeným stavbou veřejné komunikační sítě vzniká nezávisle na zápisu do katastru nemovitostí, tedy že se tak děje na základě pravomocného územního rozhodnutí, či územního souhlasu. Proto je nezbytným shledat rozhodnutí katastrálního úřadu věcně správným.

18. Další účastník 2) se k podané žalobě vyjádřil tak, že tato je důvodná, neboť žalobkyně splnila zákonné předpoklady pro zápis služebnosti do katastru nemovitostí, přičemž posouzení věci nechává na úvaze soudu prvního stupně.

19. Žalobkyně se k vyjádření dalších účastníků a katastrálního úřadu vyjádřila podáním ze dne 20. 9. 2023 tak, že zákonem, který určuje listinu, na základě které katastrální úřad zapíše zákonnou služebnost do katastru nemovitostí, je zákon o elektronických komunikacích. Ustanovení § 104a odst. 1 tohoto zákona určuje, že takovou listinou je pravomocné územní rozhodnutí či územní souhlas (na jejichž základě zákonná služebnost vzniká) s tím, že příslušné ustanovení určuje, že návrh na zápis zákonné služebnosti do katastru nemovitostí po dokončení stavby veřejné komunikační sítě podává podnikatel zajišťující veřejnou komunikační síť. Žalobkyně splnění

Shodu s prvopisem potvrzuje Martin Vymlátil.

těchto všech podmínek osvědčila. V daném případě se nejedná o služebnost zřízenou rozhodnutím orgánu veřejné moci, kterému toto zákon povoluje, ale o zákonnou služebnost, jejíž obsah je určen zákonem s tím, že tato služebnost vznikla jako následek, který s pravomocným rozhodnutím orgánu veřejné moci zákon spojuje, a to dle ustanovení § 104a odst. 1 zákona o elektronických komunikacích. Skutečnost, že se nejedná o služebnost zřízenou rozhodnutím orgánu, je ve věci právně irelevantní, přičemž není a nemůže být důvodem pro zamítnutí návrhu na její vklad do veřejného registru.

20. Krajský soud u jednání konaného dne 25. 9. 2023 provedl listinné důkazy, zejm. obsah katastrálního spisu V 2840/2023-806 a následně rozhodl odvoláním napadeným rozsudkem.

21. Podle ustanovení § 104 odst. 1 písm. a) zákona o elektronických komunikacích podnikatel zajišťující veřejnou komunikační síť, který podle § 8 odst. 2 oznámil podnikání, je oprávněn v souladu s podmínkami stanovenými v rozhodnutí vydaném podle stavebního zákona a za splnění dále stanovených podmínek zřizovat a provozovat na cizím pozemku nebo v něm nadzemní nebo podzemní komunikační vedení veřejné komunikační sítě, včetně jejich opěrných bodů nadzemního nebo vytyčovacích bodů podzemního komunikačního vedení, telefonní budky a přípojná komunikační vedení veřejné komunikační sítě, přetínat tyto pozemky vodiči a zřizovat v nich vedení veřejné komunikační sítě, jakož i související elektrické přípojky.

22. Podle ustanovení § 104a odst. 1 a 2 zákona o elektronických komunikacích podnikateli zajišťujícímu veřejnou komunikační síť, který podle § 8 odst. 2 oznámil podnikání, vzniká na základě pravomocného povolení záměru na pozemcích ve vlastnictví České republiky, státní příspěvkové organizace a státního fondu ve veřejném zájmu oprávnění: a) zřizovat a provozovat podzemní vedení veřejné komunikační sítě včetně vytyčovacích bodů a souvisejících elektronických komunikačních zařízení, přetínat tyto pozemky vodiči a zřizovat v nich vedení veřejné komunikační sítě, jakož i související elektrické přípojky, b) vstupovat a vjíždět v nezbytně nutném rozsahu při projektování, zřizování, provozu, opravách, změnách, modernizaci nebo odstraňování vedení veřejné komunikační sítě včetně souvisejících elektronických komunikačních zařízení, c) provádět nezbytné úpravy půdy a jejího porostu, zvláště odstraňovat a oklešťovat stromoví překážející veřejné komunikační síti (1). Oprávnění podle odstavce 1 jsou služebnostmi váznoucími na dotčených pozemcích. Tato oprávnění ve vztahu k jednotlivým pozemkům vznikají na základě pravomocného územního rozhodnutí, či územního souhlasu. Návrh na zápis těchto služebností do katastru nemovitostí po dokončení stavby veřejné komunikační sítě podává podnikatel zajišťující veřejnou komunikační síť (2).

23. Podle ustanovení § 17 odst. 2 katastrálního zákona, pokud je vkladová listina veřejnou listinou, katastrální úřad zkoumá, zda a) splňuje náležitosti listiny pro zápis do katastru, b) její obsah odůvodňuje navrhovaný vklad, c) navrhovaný vklad navazuje na dosavadní zápisy v katastru; odstavec 1 písm. g) se použije obdobně.

24. Podle ustanovení § 66 odst. 5 katastrální vyhlášky v potvrzení orgánu veřejné moci musí být a) označení orgánu veřejné moci, který potvrzení vydává, b) označení nabyvatele práva, popřípadě osoby, jejíž právo se změnilo nebo zaniklo, údaji podle odstavce 2 písm. a), c) označení nemovitostí údaji podle katastrálního zákona, d) označení práva, které podle potvrzení vzniklo, změnilo se nebo zaniklo, e) odkaz na ustanovení jiného právního předpisu, podle kterého ke vzniku, změně nebo zániku práva došlo, a f) uvedeny právní skutečnosti, které vedly ke vzniku, změně nebo zániku práva.

25. Podle ustanovení § 66 odst. 7 katastrální vyhlášky v případech, kdy zákon stanoví, že právo zapisované do katastru vzniká, mění se nebo zaniká na základě určité právní skutečnosti nezávisle na zápisu do katastru anebo se promlčuje, a zároveň stanoví listinu, na jejímž základě se tato změna zapíše do katastru, nebo listinu, která tuto změnu potvrzuje, nebo listinu, na jejímž základě k takové změně dochází, přičemž pro tuto listinu stanoví náležitosti potřebné pro zápis do katastru, lze tuto listinu nahradit souhlasným prohlášením podle odstavce 1 písm. a) pouze za předpokladu, že se

taková listina nedochovala, nebo v případě, že příslušné právní jednání bylo učiněno ústně, pokud to jeho povaha připouští. Souhlasné prohlášení musí v takovém případě obsahovat uvedení skutečnosti, že se listina nedochovala nebo že právní jednání bylo učiněno ústně.

26. Podle ustanovení § 1260 odst. 1 občanského zákoníku se služebnost nabývá smlouvou, pořízením pro případ smrti nebo vydržením po dobu potřebnou k vydržení vlastnického práva k věci, která má být služebností zatížena. Ze zákona nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci se služebnost nabývá v případech stanovených zákonem.

27. Podle ustanovení § 1262 odst. 1 občanského zákoníku zřizuje-li se právním jednáním služebnost k věci zapsané ve veřejném seznamu, vzniká zápisem do takového seznamu. Vzniká-li služebnost k věci zapsané do veřejného seznamu na základě jiné právní skutečnosti, zapíše se do veřejného seznamu i v takovém případě.

28. Odvolací soud dovozuje, že krajský soud provedl dokazování v potřebném rozsahu, uvedl, o které důkazy a proč svá zjištění opřel, přičemž učinil odpovídající a logicky správný závěr o skutkovém stavu. Krajský soud tedy adekvátně vyhodnotil zjištěný skutkový stav v rozsahu potřebném pro meritorní rozhodnutí, přičemž veškeré relevantní okolnosti taktéž i odpovídajícím způsobem zhodnotil a odůvodnil. Odvolací soud proto odkazuje na odstavce 7 až 10 odůvodnění napadeného rozsudku obsahující správná jednotlivá skutková zjištění krajského soudu učiněná z provedených důkazů a tomu odpovídající skutkový závěr. Odvolací soud proto přejímá jako správná a úplná skutková zjištění soudu prvního stupně, jak jsou obsažena v odůvodnění napadeného rozsudku, a na tato pro stručnost odkazuje (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 11. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3450/2011). Ostatně, skutkové závěry soudu prvního stupně - vyjma odvolatelem namítané absence řádného obsahu územního rozhodnutí Městského úřadu Vítkov (viz dále) - nejsou zpochybňovány žádným z účastníků.

29. Odvolací soud s ohledem na odvolací námitky odvolatelky u nařízeného jednání toliko částečně zopakoval dokazování listinnými důkazy, přičemž učinil následující **skutková zjištění**:

- Z územního rozhodnutí Městského úřadu Vítkov, Odboru výstavby, územního plánování a životního prostředí, že Městský úřad Vítkov, Odbor výstavby, územního plánování a životního prostředí vydal dne 9. 3. 2022, sp. zn. OVÚPŽP 2776/2021/Or, č. j. MUVI 6013/2022 jako stavební úřad územní rozhodnutí ve věci žádosti žalobkyně o vydání rozhodnutí o umístění stavby, kterým rozhodl o umístění stavby technické infrastruktury - podzemní veřejná komunikační síť v Čermné ve Slezsku pod názvem „FTTC VITK843 - Čermná ve Slezsku“ na pozemcích parč. č. 653 (trvalý travní porost), parč. č. 2495/1 (ostatní plocha), parč. č. 2529 (ostatní plocha), parč. č. 2541 (ostatní plocha) v katastrálním území Čermná ve Slezsku. Druh a účel umisťované stavby byl určen jako: 1) Výstavba nového uličního kabinetu, sestavy SIS450 s elektroměrovým pilířem, 2) Vybudování trasy metalického kabelu od uličního kabinetu ke stávajícímu dřevěnému sloupu s napojením na stávající nadzemní metalické kabely, 3) Stavba podzemní veřejné komunikační sítě od nového uličního kabinetu celkové délky 560 metrů s napojením novou optickou spojkou na stávající trasu, 4) Napojení na elektrickou energii z nového rozvaděče společnosti ČEZ není předmětem tohoto povolení. Územní rozhodnutí současně obsahovalo popis umístění stavby na pozemku, určení prostorového řešení stavby, vymezení území dotčeného vlivy stavby, vymezení stavebního pozemku v koordinačním situačním výkrese č. 01 a č. 02, který je přílohou rozhodnutí, a dále stanovil podmínky pro umístění stavby. Usnesení nabylo právní moci dne 6. 4. 2022.

30. Odvolací soud se s ohledem na shora uvedená skutková zjištění a další skutková zjištění krajského soudu rovněž ztotožňuje s právním hodnocením věci soudem prvního stupně tak, jak bylo dovozeno v odstavcích 24 až 26 odůvodnění odvoláním napadeného rozsudku, a proto pro stručnost tohoto rozhodnutí na tyto závěry rovněž odkazuje.

31. Nejvyšší soud již v rozsudku ze dne 29. 4. 2011, sp. zn. 21 Cdo 3546/2010, vysvětlil, že v řízení ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem, podle části páté o. s. ř. nejde o přezkum

správnosti rozhodnutí a jeho procesního postupu, ale o nové projednání a meritorní rozhodnutí věci, o níž podle zákona dříve rozhodl tento správní orgán. Projednání téhož sporu nebo jiné právní věci, o níž bylo pravomocně rozhodnuto správním orgánem, soudem v občanském soudním řízení nepředstavuje způsob přezkoumání správnosti (zákonnosti) rozhodnutí správního orgánu obdobný správnímu soudnictví nebo rozhodování vycházející z bezvýslednosti řízení před správním orgánem. Podstata projednání a rozhodnutí stejné věci v občanském soudním řízení spočívá v tom, že se účastníku řízení před správním orgánem, který vyčerpal v řízení před správním orgánem řádné opravné prostředky a který není spokojen s konečným rozhodnutím správního orgánu, umožňuje, aby - bez ohledu na překážku věci pravomocně rozsouzené vytvořenou rozhodnutím správního orgánu - požadoval nové projednání sporu nebo jiné právní věci u soudu a také nové rozhodnutí ve věci, dospěje-li soud k jiným závěrům, než správní orgán. Nové projednání věci soudem tak navazuje na řízení před správním orgánem, aniž by bylo jeho výsledky vázáno, a zaručuje, že spor nebo jiná právní věc budou - v takovém rozsahu, v jakém o nich bylo před správním orgánem skončeno řízení - soudem definitivně uzavřeny a že nemohou být vráceny správnímu orgánu k dalšímu projednání a rozhodnutí (dále srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2016, sp. zn. 21 Cdo 5046/2014). Je-li činností soudu v řízení podle části páté o. s. ř. nové projednání téže věci soukromoprávní povahy, která (již) byla předmětem řízení před správním orgánem, vyplývá z toho mimo jiné, že soud se v tomto řízení věcí (z pohledu hmotného práva) zabývá v takovém rozsahu, v němž k tomu byl oprávněn (a povinen) správní orgán; bere proto v úvahu právě a jen ta hmotněprávní kritéria, která měl a mohl vzít v úvahu také správní orgán. Soud zde totiž na místě správního orgánu rozhoduje, znovu, ve vymezeném rozsahu (srov. § 250f o. s. ř.), o téže věci. Také proto se v ustanovení § 250b odst. 3 o. s. ř. předepisuje, že předmětem rozhodování soudu musí být (příp. ve vymezeném rozsahu) to, co (již) bylo předmětem rozhodování správního orgánu (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 8. 2019, sp. zn. 24 Cdo 3293/2018, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2021, sp. zn. 24 Cdo 3238/2020).

32. Krajský soud se proto správně zabýval věcí řešenou před katastrálním úřadem pouze a jen v tom rozsahu, v němž byl podaný návrh na zápis vkladu služebnosti předmětem vkladového řízení, včetně pouze a jen těmi listinami, kterými žalobkyně svůj návrh osvědčovala, přičemž odvolací soud nedovozuje, že by se soud prvního stupně odchýlil, resp. překročil rozsah interpretačního oprávnění, resp. povinnosti k posouzení k návrhu předložených listin tak, jak bylo odvolatelem namítáno, přičemž žádné (procesně nepřípustné) „dokazování“ v tomto směru neprováděl.

33. V této souvislosti odvolací soud zdůrazňuje, že na povinnost soudu, resp. dalších orgánů veřejné moci, případně při zákonném přezkumu jejich rozhodnutí, neomezovat se při výkladu právních předpisů na jejich doslovné znění, nýbrž vykládat je též podle jejich smyslu a účelu (podle jejich teleologie), opakovaně ve své judikatuře poukazuje Ústavní soud. Již ve stanovisku pléna ze dne 21. 5. 1996, sp. zn. Pl. ÚS-st. 1/96, uveřejněném pod číslem 9/1997 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, vysvětlil, že vázanost soudu zákonem neznamená bezpodmínečně nutnost doslovného výkladu aplikovaného ustanovení, nýbrž zároveň vázanost smyslem a účelem zákona. V nálezu pléna ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96, uveřejněném pod číslem 13/1997 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu a vyhlášeném pod č. 63/1997 Sb., pak dovodil, že soud není absolutně vázán doslovným zněním zákonného ustanovení, nýbrž se od něj smí a musí odchýlit v případě, kdy to vyžaduje ze závažných důvodů účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů, jež mají svůj základ v ústavně konformním právním řádu jako významovém celku. V nálezu ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97, uveřejněném pod číslem 163/1997 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, uzavřel, že aplikace práva, vycházející pouze z jeho jazykového výkladu, je naprosto neudržitelným momentem používání práva. Vyložil, že jazykový výklad představuje pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě, je pouze východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu. Zdůraznil, že mechanická aplikace právních předpisů abstrahující od smyslu a účelu právní normy činí z práva nástroj odcizení

a absurdity. Z těchto závěrů ve své rozhodovací praxi vychází též Nejvyšší soud (srov. např. rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia ze dne 9. 3. 2011, sp. zn. 31 Cdo 4545/2008, uveřejněný pod číslem 84/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

34. Soud prvního stupně správně poukázal na dikci ustanovení § 104a odst. 1 a 2 zákona o elektronických komunikacích, dle kterého podnikateli zajišťujícímu veřejnou komunikační síť, který podle ustanovení § 8 odst. 2 tohoto zákona oznámil podnikání, vzniká na základě pravomocného povolení záměru na pozemcích ve vlastnictví České republiky, státní příspěvkové organizace a státního fondu ve veřejném zájmu zde vymezená oprávnění (zřizovat a provozovat podzemní vedení veřejné komunikační sítě, vstupovat a vjíždět v nezbytně nutném rozsahu, provádět nezbytné úpravy půdy a jejího porostu apod.), které jsou služebnostmi váznoucími na dotčených pozemcích. Tato oprávnění ve vztahu k jednotlivým pozemkům vznikají bez dalšího ze zákona na základě vydaného pravomocného územního rozhodnutí, či územního souhlasu. Návrh na zápis těchto služebností do katastru nemovitostí po dokončení stavby veřejné komunikační sítě podává podnikatel zajišťující veřejnou komunikační síť, kterým byla v daném případě žalobkyně.

35. Odvolací soud proto dovozuje, že pokud služebnost vzniká na základě jiné právní skutečnosti než v důsledku právního jednání (v daném případě přímo dle zákona v důsledku pravomocného vydaného územního rozhodnutí, či územního souhlasu), je podle katastrálního zákona potřeba podat návrh na její vklad do katastru nemovitostí (§ 6 katastrálního zákona), přičemž vkladovou listinou podle ustanovení § 15 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona je stejnopis pravomocného územního rozhodnutí (souhlasu). Shora uvedená právní úprava přitom současně zakládá aktivní věcnou legitimaci k podání návrhu na zápis služebnosti do katastru nemovitostí podnikateli zajišťující veřejnou komunikační síť, a to po dokončení stavby veřejné komunikační sítě. Z výše uvedeného nelze než dovodit, že takovouto vkladovou, resp. vkladuschopnou listinou je pravomocné rozhodnutí příslušného orgánu veřejné správy vydávající územní rozhodnutí (souhlas) z níž splnění shora uvedených předpokladů ustanovení § 104a odst. 1 a 2 zákona o elektronických komunikacích pro vznik zde reglementované služebnosti bez dalšího plyne. Jestliže služebnost vzniká ze zákona na základě zde specifikovaného rozhodnutí (vydáním územního rozhodnutí či územního souhlasu), pak je nerozhodným, zda příslušný stavební úřad věcně právní důsledky daného rozhodnutí, tedy vznik služebnosti v odůvodnění svého rozhodnutí uvede či nikoliv, neboť - jak správně namítala žalobkyně - v daném případě vzniká služebnost bez dalšího při splnění zákonných podmínek, a nikoliv rozhodnutím stavebního (či jiného úřadu), případně uvedením výše uvedených důsledků v jeho odůvodnění. Nejedná se o služebnost zřízenou rozhodnutím orgánu veřejné moci na základě výslovné opory v zákoně, ale o služebnost, jejíž obsah je určen a založen zákonnou úpravou jako důsledek vydání výše uvedeného rozhodnutí stavebního úřadu.

36. Katastrální úřady mají při své činnosti jistou míru interpretační povinnosti, jak bylo účastníky v průběhu řízení před soudem prvního stupně správně uváděno, která se vztahuje k interpretaci obsahu listiny doložené k zápisu do katastru nemovitostí, přičemž tuto „povinnost“ nelze vykládat způsobem činěným odvolatelem. Je v kompetenci katastrálního úřadu posoudit, zda pro účely povolení vkladu byly naplněny zákonné podmínky pro vznik služebnosti dle ustanovení § 104a zákona o elektronických komunikacích, tedy zda tato skutečnost byla listinami předloženými žalobkyní osvědčena či nikoliv. Odvolací soud shledává schizofrenní odvolací argumentaci v tom směru, že vydáním předmětného územního rozhodnutí sice na jednu stranu služebnost ze zákona dle ustanovení § 104a zákona o elektronických komunikacích (nesporně) vznikla, avšak ze samotného územního rozhodnutí (pravděpodobně z jeho odůvodnění) tato skutečnost neplyne, a tedy vklad služebnosti do katastru nemovitostí pouze a jen z tohoto důvodu proto povolit nelze. Odvolatel ve svých vyjádřeních neuvádí, jakým konkrétně jiným způsobem by bylo možné pro účely vkladového řízení vznik služebnosti doložit. Návod katastrálního úřadu, nechť je žalobkyní předloženo dle ustanovení § 66 odst. 1 písm. a) katastrální vyhlášky souhlasné prohlášení o vzniku služebnosti je neaplikovatelné již proto, že v případě (mnohdy očekávaného) nesouhlasu

povinného subjektu by podnikateli zajišťující komunikační síť nezbylo nic jiného nežli se domáhat tohoto určení soudní cestou, což by vedlo pouze a jen k rozmnožování soudních sporů.

37. Odvolací soud rovněž shledává nepřípadnou odvolací argumentaci v tom směru, že pokud by katastrální úřad vklad provedl, neprováděl by jej na základě předložených listin, ale na základě vlastní úvahy o tom, že právo vzniklo, neboť byly splněny podmínky zákona, což má příslušet pouze soudům. Katastrální úřad v daném případě neposuzuje vznik služebnosti tak, jak tak činí (v případě sporu dotčených osob) soudy, nýbrž dle ustanovení § 17 odst. 2 katastrálního zákona je povinen (pouze) zkoumat, zda (veřejná) vkladová listina splňuje náležitosti listiny pro zápis do katastru, její obsah odůvodňuje navrhovaný vklad a zda navrhovaný vklad navazuje na dosavadní zápisy v katastru.

38. Odvolací soud se současně ztotožňuje se závěrem krajského soudu v tom směru, že Územní rozhodnutí Městského úřadu Vítkov ze dne 9. 3. 2022 má z formálního hlediska svým obsahem a důsledky charakter potvrzení orgánu veřejné moci a splňuje náležitosti ustanovení § 66 odst. 1 písm. d), odst. 5 katastrální vyhlášky, neboť obsahuje veškeré zde uváděné požadavky (ve spojení s výslovnou dikcí ustanovení § 104a zákona o elektronických komunikacích), přičemž v tomto směru odvolací soud odkazuje na odstavec 26 odůvodnění napadeného rozsudku. Nad rámec shora uvedeného odvolací soud dodává, že i pokud by tyto požadavky nebylo možné bezezbytku (formalisticky) dovodit, pak je možné vznik služebnosti doložit i jinak, než (podzákonný) právní předpis (zejm. katastrální vyhláška v ustanovení § 66) předpokládá, tj. jinými listinami či zjištěními, které tyto skutečnosti s dostatečnou mírou jistoty dokládají. Takový postup vyžaduje zejména zásada, aby orgány veřejné moci řešily interpretační a aplikační právní problémy s maximální mírou racionality a zohledněním ústavně zaručených práv jednotlivců (a třetích osob). Jak již opakovaně zdůraznil Ústavní soud, mechanické použití právní normy v konkrétním případě nesmí z práva činit nástroj odcizení a absurdity (např. nález ze dne 1. 2. 2013, sp. zn. IV. ÚS 2427/12). Dle názoru odvolacího soudu takovouto listinou je samotné (zákonem předpokládané) pravomocné územní rozhodnutí (z něhož rozsah a vymezení zákonné služebnosti bez dalšího plyne na základě konkrétní a určitě textace ustanovení § 104a zákona o elektronických komunikacích), doložené podnikatelem zajišťující veřejnou komunikační síť, který podle ustanovení § 8 odst. 2 zákona o elektronických komunikacích oznámil podnikání a dotčenou stavbu veřejné komunikační sítě dokončil.

39. Odvolací soud se současně neztotožňuje ani s odvolací argumentací v tom směru, že by Územní rozhodnutí Městského úřadu Vítkov ze dne 9. 3. 2022 neobsahovalo veškeré zákonné náležitosti. Předmětné územní rozhodnutí (jako veřejná listina) bylo vydáno k návrhu (a ve prospěch) oprávněného subjektu (žalobkyně) příslušným stavebním úřadem, obsahuje určité a konkrétně vymezené rozhodnutí o umístění stavby veřejné komunikační sítě v Čermné ve Slezsku, včetně jeho koordinačního grafického vymezení, vymezení druhu a účelu stavby (vedle dalšího podzemní veřejné komunikační sítě), umístění stavby, včetně prostorového řešení stavby a dotčených pozemků (mezi dalšími pozemky parc. č. 2495/1 a 653 v k. ú. Čermná ve Slezsku). Předmětné správní rozhodnutí současně obsahuje veškeré náležitosti předpokládané správními předpisy, přičemž taktéž dne 6. 4. 2022 nabylo právní moci.

40. Odvolací soud proto uzavírá, že v daném případě žalobkyně, jakožto osoba zajišťující veřejnou komunikační síť, jež oznámila podnikání dle ustanovení § 8 odst. 2 zákona o elektronických komunikacích, pro účely vkladového řízení předloženými listinami osvědčila vydaným pravomocným územním rozhodnutím k návrhem dotčeným pozemkům zákonný vznik služebnosti dle ustanovení § 104a zákona o elektronických komunikacích a dokončení stavby komunikační sítě. Krajský soud proto správně rozhodl dle ustanovení § 250j odst. 1 o. s. ř. o povolení vkladu služebnosti a rozhodl o nahrazení rozhodnutí katastrálního úřadu postupem dle ustanovení § 250j odst. 2 o. s. ř.

Shodu s prvopisem potvrzuje Martin Vymlátil.

41. Rozsudek krajského soudu je proto věcně správný, a odvolací soud jej dle ustanovení § 219 o. s. ř. v celém rozsahu potvrdil, a to včetně správného výroku o nákladech řízení, přičemž toliko formulačně upravil (doplnil) odstavec I. výroku napadeného rozsudku způsobem, aby v něm byla vyjádřena povaha a rozsah zapisované služebnosti tak, jak bylo žalobkyní navrhováno v jím podaném návrhu na vklad tohoto práva do katastru nemovitostí ze dne 17. 4. 2023, odpovídající zákonnému rozsahu služebnosti vymezenému ustanovením § 104a odst. 1 zákona o elektronických komunikacích.

42. Odvolací soud závěrem dodává, že soluční povaha vkladového řízení pojmově vylučuje aplikaci ustanovení § 142 o. s. ř. při posuzování náhrady nákladů odvolacího řízení, neboť navazuje-li řízení podle části páté o. s. ř. na jiné než sporné správní řízení, nemají ani v řízení podle části páté o. s. ř. účastníci protichůdné postavení (srov. nález Ústavního soudu ze dne 23. 8. 2012, sp. zn. I. ÚS 2505/11). Odvolací soud proto o nákladech odvolacího řízení rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu.

Poučení:

Proti odstavci I. výroku tohoto rozsudku v části, jíž byly potvrzeny odstavce I. a II. výroku rozsudku krajského soudu, může účastník podat dovolání k Nejvyššímu soudu do dvou měsíců od jeho doručení u Krajského soudu v Ostravě, a to pouze z důvodu, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Dovolání je přípustné, jestliže toto rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 237 a § 239 o. s. ř.).

Proti odstavci I. výroku tohoto rozsudku v části, jíž byl potvrzen odstavec III. výroku rozsudku krajského soudu o nákladech řízení, a proti odstavci II. výroku tohoto rozsudku o nákladech odvolacího řízení není samostatně dovolání přípustné.

Olomouc 25. ledna 2024

JUDr. Ing. Michal Hocko, Ph.D. v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Martin Vymlátil.